

Nijmegen, 15 april 2023

LS,

Heel graag hadden wij woensdag 19 april mondeling toelichting gegeven over een onderwerp dat ons aan het hart gaat. Tot onze spijt maakt een belangrijke meerdaagse gezamenlijke scholing van huisartsen uit de regio Nijmegen en specialisten van het CWZ dat we niet in de gelegenheid zijn in te spreken over het voor de kamerronde geagendeerde onderwerp huisvesting van huisartsen.

We hadden dat zeer graag gedaan, want we zijn verheugd dat de urgentie van de bestaande huisvestingsproblemen in de gemeente Nijmegen nu door de politiek gezien wordt.

Met dit schrijven willen we toch gebruik maken van de mogelijkheid tot inspraak.

Het is ons tot dusver helaas zelf niet gelukt gehoor te vinden bij de gemeente voor de problemen die huisartsen en daarmee de inwoners van Nijmegen nu, en in de nabije toekomst, zonder ingrijpen op hoger bestuurlijk niveau op zich af zien komen. We zijn D66 erkentelijk voor het agenderen hiervan en de VVD voor de steunverklaring. We onderschrijven uitdrukkelijk de oplossingsrichtingen die in de genoemde notitie geformuleerd worden.

D66 schreef een zeer gefundeerde en bij de praktijk aansluitende debatnotitie waarbij de actualiteit en onderzoekscijfers reeds genoemd worden en de urgentie en draagvlak weergeven. Ons schrijven onderstreept vanuit de praktijk de problemen waar we nu tegenaan lopen, de impact die dat nu en in de toekomst heeft voor burgers en de wensen die we hebben om tot oplossingen te komen. U kunt hierin als gemeente het verschil maken en de positieve impact van uw ondersteuning heeft directe invloed op het welbevinden van uw burgers.

Er is een indrukwekkende hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek die aantoont dat de kernwaarden van de huisartsenzorg zoals we die in Nederland al tientallen jaren kennen, garant staan voor diagnostiek en behandeling van hoge kwaliteit gecombineerd met een hoge mate van doelmatigheid. Zo is uit onderzoek gebleken dat mensen met een vaste huisarts langer en gezonder leven.

De kernwaarden van de huisartsgeneeskunde zijn; generalistisch, continu, persoonsgericht en gezamenlijk. Deze kernwaarden zijn de afgelopen tijd steeds meer onder druk komen staan

Huisartsen zijn praktische, oplossingsgerichte, hardwerkende en betrokken professionals die graag de handen uit de mouwen steken en aan de slag gaan voor hun patiënten.

Voor Jan, in z'n appartement aan de Waalkade die na het verlies van zijn vrouw nauwelijks meer buiten komt en graag zijn grote appartement verruilt voor een kleinere seniorenwoning maar geen geschikte plek vindt en die door zijn huisarts samen met de fysiotherapeut in contact gebracht wordt met welzijn op recept en de buurttafel waardoor hij weer een beetje onder de mensen komt en in staat is de draad op te pakken. Voor Ans die in nabijheid van haar kinderen haar laatste weken thuis kan blijven met hulp van de thuiszorg en medicatie die ze van haar huisarts krijgt in staat is op de momenten dat ze haar kleinkinderen ziet even helder en zonder te veel pijn van ze te genieten. Voor Gerrie die altijd klaarstaat voor een ander maar nu ze ouder wordt geregeld dingen vergeet, angstig is en af en toe door een buurtbewoner naar huis gebracht wordt en waar de huisarts samen met haar praktijkondersteuner, de thuiszorg en het buurtteam een vangnet creëert waardoor ze langer thuis kan blijven. Voor Edwin en Anne die door financiële zorgen van de voedsel- en kledingbank afhankelijk zijn geworden en het niet meer voor elkaar krijgen de ouders te zijn die ze voor hun jonge dochters

willen zijn en steeds met andere lichamelijke klachten als uiting van te hoge spanning komen en die hun huisarts met hulp van bindkracht, de praktijkondersteuner jeugd en school helpt weer grip op hun leven te krijgen. Voor Tim, Said, Fleur en Kevin die af en toe langskwamen voor een verzwikte enkel, een soa screening of een astma controle maar die nu merken dat mentale klachten die ontstonden in corona tijd niet verdwenen zijn en bij hun huisarts aankloppen voor hulp om met hun somberheid en angsten om te gaan.

Onze patiënten, uw burgers. Ze trekken dagelijks voorbij. Ze verdienen het om gezien te worden, hulp te krijgen als ze dat nodig hebben en de weg gewezen te krijgen om weer mee te doen en voor zichzelf te kunnen zorgen.

Vanuit onze kernwaarden staan wij als huisartsen voor onze patiënten klaar. Dat de zorg onder druk staat kunt u als gemeente niet alleen oplossen. Maar u kunt ons wel helpen uw burgers te blijven geven wat ze nodig hebben. Generalistische, persoonsgerichte, continue en gezamenlijke zorg van een huisarts, in de wijk, die de mensen en de wijk kent, de weg weet en samen met professionals binnen de huisartsenpraktijk en met welzijn, buurtteam, de fysiotherapeut, de wijkverpleegkundige, de diëtist en waar nodig met tweedelijns zorg laagdrempelig bereikbaar is.

De huisartsenpraktijk van 30 jaar geleden is in de kern hetzelfde maar heeft met de transitie van zorg meer mensen, meer samenwerking en daarmee ook meer ruimte nodig. Hierbij krijgen wij tot op heden onvoldoende ondersteuning van de gemeente. Het lukt ons niet om hierover in gesprek te komen.

Huisartsen in veel wijken in Nijmegen zijn steeds vaker en steeds meer aan het watertrappelen om te zorgen dat er voldoende huisartsenzorg beschikbaar is voor de bewoners. We doen dit intern door creatief en flexibel te zijn met het gebruik van mensen en middelen (zoals avondsprekuren voor het efficiënt gebruik van onze ruimtes, inzet van meer ondersteuning, goede samenwerking, taakdelegatie, digitaal werken, inzet op zelfzorg waar mogelijk etc.). Extern helpen we bij het faciliteren van uitbreiding of de nieuwe start van praktijken in groeigebieden, werken we steeds meer samen met partijen in het veld en spreken we huisartsenorganisaties, verzekeraars en politiek aan. Maar dit is niet voldoende, dus zoeken we daarnaast voortdurend naar fysieke ruimte die praktijkgroei mogelijk maakt. En daar knelt het, zeker in de stad en met name op de plekken waar veel kwetsbare patiënten wonen en waar wijkgericht werken nog belangrijker is.

Het organiseren van op elkaar afgestemde zorgpartijen in zo'n wijk is een belangrijke voorwaarde voor het bereiken van doelen voor deze categorie patiënten. Huisartsenpraktijken in deze wijken hebben te maken met een hogere zorgvraag per patient.

Door toegenomen substitutie (overhevelen van zorg van de tweede naar de eerste lijn), de transitie van de jeugdzorg en een terugtrekkende overheid in het algemeen (de 'participatiemaatschappij') neemt de zorgvraag voor alle praktijken al jaren fors toe. Hierbij geldt; hoe kwetsbaarder de populatie patiënten die je als huisarts bedient, hoe harder de zorgvraag stijgt bij bovengenoemde ontwikkelingen.

In een aantal van deze kwetsbare wijken, Dukenburg, Lindenholt en Hatert, is de zorgvraag inmiddels zo hoog dat bijna alle huisartsenpraktijken daar gesloten zijn voor nieuwe patiënten. Er zijn wekelijks diverse lastige telefoontjes met wanhopige patiënten uit andere wijken die smeken of ze in de praktijk mogen. Er zijn inmiddels honderden patiënten zonder vaste huisarts in hun buurt en dit loopt nu snel op. Een zeer zorgelijke ontwikkeling, die ten koste gaat van de leefbaarheid in zo'n wijk. Initiatief van huisartsen in genoemde wijken voor een nieuwe praktijk in Dukenburg laat zien dat er geen geschikte en betaalbare praktijkruimte beschikbaar is.

Huisartsen voorzien bij de ontwikkeling van nieuwbouw een zorgprobleem en kaarten dit al jaren bij de gemeente aan. Zo zijn recent flink wat nieuwe huizen in de Tolhuis bijgebouwd zonder dat er vanuit de gemeente of projectontwikkelaars overleg is geweest met de huisartsen in de wijk. Ook bij de ontwikkeling van de nieuwe wijk Winkelsteeg is er via verschillende routes gepoogd om de te ontwikkelen zorgvoorzieningen bespreekbaar te maken bij de gemeente, tot dusver zonder ingang. In centrum –Waalfront hebben praktijken samen gekeken naar de door de gemeente geplande groei en brieven geschreven aan de wethouder met voorstellen voor praktijkgroei en wensen tav ondersteuning bij uitbreiding van ruimte zonder daarin tot oplossingen te komen. De vestiging van een nieuwe huisartsenpraktijk Waalfront is door andere praktijken toegejuicht en ondersteund maar zij zijn nog steeds in containers gevestigd. Er is door hen 5 jaar lang onderhandeld met ontwikkelingsbedrijf Waalfront voor nieuwbouw waarbij toegezegd was tot prijsafspraken te komen die aansloten bij wat voor een huisartsenpraktijk haalbaar was. Uiteindelijk was er een gespecialiseerd adviseur (betaald door de huisartsen) voor nodig om een tarief aan de top van de bestedingsruimte te bedingen en is de laatste ontwikkeling dat alles stilligt doordat de aannemer er door hoge bouwprijzen vanaf ziet. Hetgeen genoemde huisartsen met in hun containerpraktijk achterlaat met een nog veel ongewissere toekomst, reeds forse gemaakte kosten en zorg over de prijs die er uiteindelijk betaald moet worden.

De praktijken die uit hun jas zijn gegroeid worden beperkt in het bieden van zorg of het aannemen van nieuwe patiënten. Uitbreiden of (ver)bouwen is onbetaalbaar en plekken nauwelijks vindbaar, zowel in de (binnen)stad als in buitenwijken. Bouw wordt uitbesteed aan ontwikkelaars die, als er al een zorgbestemming gekoppeld is aan een bouwproject, kiezen voor commerciële partijen die een commerciële huurprijs kunnen betalen.

Er wordt bij de ontwikkeling van stadsgebieden nu op geen enkele manier rekening gehouden met de aanwezigheid van huisartsenzorg voor inwoners. Burgers komen knel te zitten. Toegang tot zorg dichtbij huis is een basisrecht en zou koste wat het kost beschermd moeten worden door de gemeente.

De gemeente heeft allerlei loketten waardoor huisartsen op gebied van huisvesting met verschillende aanspreekpunten bij de gemeente te maken hebben die slechts binnen hun eigen (zorg/ panden/ wijkbeheer/ parkeren etc.) discipline kijken waardoor samenwerking, kennis en visie rond dit thema ontbreken.

Er zijn prachtige voorbeelden in het land van gemeenten die huisartsen helpen voor hun burgers te zorgen. Gemeenten die weten wat er nodig is en visie en lef hebben hier ook voor te gaan staan. Die in staat zijn verschillende domeinen te bundelen en overstijgend mee te denken.

Nijmegen is een sociale stad. Een stad waar relatief veel zorgprofessionals zijn. Een stad dus waar we er met elkaar voor kunnen zorgen dat de inwoners de zorg krijgen die nodig is. Wij vragen u:

- **Ontwikkel een visie op 'de gezonde wijk', waarin zorg en welzijn beiden en waar mogelijk samen een plek krijgen, maak van basisvoorzieningen in wijken de komende jaren een speerpunt!**
- **Ontschot de gemeente: zorg voor een aanspreekloket voor huisartsen met bundeling van expertise ten aanzien van huisvestingsproblematiek en zorg in de wijk**
- **Stem hierin af met de regionale huisartsenzorg organisatie NEO**
- **Zorg ervoor dat bij stadsontwikkeling/ nieuwbouw/ groeiwijken nagedacht wordt over huisartsenzorg voor de toekomstige bewoners en maak dit concreet in bestemmingsplannen en vergunningen**

- **Faciliteer tijdig, dus ruim vooraf aan nieuwbouw, gesprekken met omliggende huisartspraktijken en zorgprofessionals met als onderwerp hoe de zorg vorm te geven in de nieuwe wijk. Uitgangspunt hierin is het creëren van samenwerking, concurrentie of ‘markt’ lost deze problemen niet op**
- **Realiseer betaalbare huisvesting voor huisartsen en andere zorgprofessionals**
- **Kijk vanuit het wijkkarakteristieken (ouderen? juist veel gezinnen? eenzaamheid? bereikbaarheid? cohesie?) naar de benodigde zorg op die plek en ondersteun op basis daarvan lokale huisartsen en ander zorg- en welzijnsinstellingen.**
- **Ondersteun de samenwerking door gedeelde of nabije huisvesting van buurtteams, welzijn, thuiszorg, fysiotherapie etc. in bv wijkcentra of gecombineerde wijk/gezondheidscentra. Voor wijkgericht werken is de gemeente onmisbaar!**
- **Kijk naar mogelijkheden van flexibel gebruik (bv overlegruimte huisartsenpraktijk kan ‘s avonds gebruikt worden voor wijkactiviteiten; een ontmoetingsruimte kan flexibel ingedeeld ook dienstdoen als wachtkamer, plek voor groepsbijeenkomsten, leefstijlgroepen etc. etc.)**

Huisartsen kennen hun patiënten en weten wat hun praktijk nodig heeft. Zij zijn de lijm in de versnippering van het huidige zorglandschap. Nijmegen formuleert in haar omgevingsvisie vier opgaven. Een daarvan is ‘Nijmegen sociale en gezonde stad’ met als ambitie gevarieerde wijken waarin maatschappelijke onvrede en sociale ongelijkheid wordt tegengegaan en gezondheid bevorderd.

Wij zeggen; ‘zorg voor goede eerstelijnszorg, dan helpen wij u deze ambitie waar te maken’.

Met vriendelijke groeten,

Liesbeth van Besouw

Hanneke Nabuurs

Edwin de Vaal

Onno de Graaf

Gaël Pennings

Loes van den Ende

Charlotte Willemse

Iris Venderbosch

Mijke Pelkman

Mette Claassen

Nynke Nagtzaam

Jörgen ten Berge

Victor van Oorschot

Elianne Snoeren

Pierre Gijsbers

Tessa Versteegde

Nadja Joosen, huisartsen